

Faun Naturforvaltning AS
Fyresdal Næringshage
3870 Fyresdal

Tlf. 35 06 77 00
Fax. 35 06 77 09

www.fnat.no
post@fnat.no

Elgmerkeprosjektet i Akershus 2008 – 2013

- Etterundersøkelse av faunapassasjer
- Arealbruk og påvirkning av elgbestanden

Oppdragsgiver:
FM i Oslo og Akershus

VILTFORVALTNING

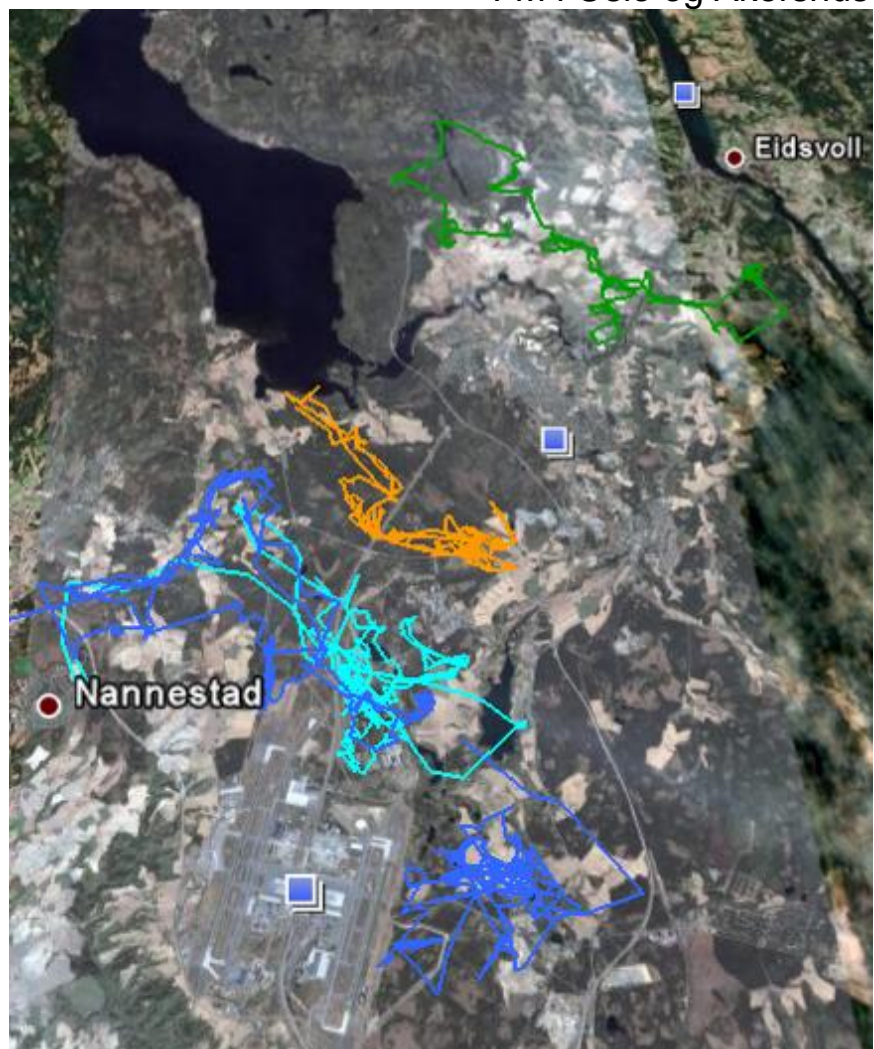
FISKEFORVALTNING

KONSEKVENsutREDNING

LANDBRUK OG NÆRING

ISO 9001 CERTIFISERT BEDRIFT

Forord

Denne rapporten gir en kortfattet oppsummering av bakgrunn, mål og foreløpige resultater for ”Elgmerkeprosjektet i Akershus 2008 – 2013”, etter at merking av 25 elg i området ved Gardermoen ble gjennomført februar 2009.

Statens vegvesen Region Øst, Vegdirektoratet, Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Direktoratet for naturforvaltning har stått for finansieringen av første prosjekt år. Fylkesmannen er prosjekteier. Faun Naturforvaltning AS er engasjert som prosjektsekretariat og står for den praktiske prosjektledelsen.

I tillegg til å være en tilbakemelding til oppdragsgiver og de finansielle bidragsyterne om foreløpige resultater og fremdrift, har foreliggende statusrapporten også til hensikt å synliggjøre behovet for nødvendig samarbeid om ressurser. Dette for å imøtekomme forventningene og målsetningene knyttet til etterundersøkelser av faunapassasjer, samt vurdering av arealbruk og påvirkning av elgbestanden.

Vi vil samtidig benytte anledningen til å takke samtlige lokale bidragsytere fra Øvre Romerike Elgregion, Mathiesen Eidsvold Værk og lokale kommuner som gjør en uvurderlig innsats med hjelp til planlegging og gjennomføring av praktiske oppgaver i felt.

Fyresdal, mai 2009

Ole Roer
Prosjektleder

Forsidefoto: Viser arealbruk i deler av februar/mars 2009 for 5 av de GPS-merka elgene (www.dyreposisjoner.no).

Innhold

Bakgrunn og mål	4
Bakgrunn	4
Mål	4
Administrativ organisering	5
Styringsgruppe	5
Faggruppe	5
Prosjektledelse	5
Samarbeidsparter	5
Feltmannskap	5
Status fremdrift og foreløpige resultater	6
Prosjektstart	6
Merking av elg på Øvre Romerike	6
Foreløpige resultater	7
Områdebruk og trekkmonster merka elg – vurdering av arealbruk	7
Bruk av faunapassasjer	10
Masteroppgaver	11
Funksjonalitet på GPS/GSM/VHF-Halsbånd	12
Dødelighet merka elg	12
Informasjon	12
Videre prosjektarbeid	13
Prosjektperiode	13
Merkebehov	13
Nytteverdi resultater	13

Bakgrunn og mål

Bakgrunn

Elgmerkeprosjektet i Akershus ble startet opp etter initiativ fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, sammen med Oslo- og Bærum kommuner. I oppstartsfasen var det snakk om to prosjekt; ett i Nordmarka og ett på Øvre Romerike. Elgen i begge områder kjennetegnes ved at de benytter vinterbeiteområder som ligger i nær tilknytning til sterkt utbygde arealer. I tillegg til by/ bolig/ industri og landbruksområder ligger noen av de mest trafikkerte veg og jernbanestrekningene i Norge innenfor de naturlige vinterområdene til disse elgbestandene.

Spesielt i Øvre Romerike regionen ble det i forbindelse med Gardermoutbyggingen lagt ned betydelige ressurser i undersøkelser av elgens områdebruk før utbygging av hovedflyplassen, samt iverksetting av avbøtende tiltak langs veg- og jernbane. Planer for avbøtende tiltak foreligger nå for utvidelse av E6 fra to til fire felt fra Jessheim til Minnesund og seinere vil tilsvarende planer for avbøtende tiltak kunne bli aktuelt for ny RV 4 gjennom Nittedal.

Til tross for at det gjennom de siste åra er brukt store summer på tiltak her i landet og utenlands, foreligger svært få etterundersøkelser som kan si noe om effekten av tiltakene. Det har vært gjennomført en evaluering av avbøtende tiltak for elg knyttet til Gardermoutbyggingen i 1999. Imidlertid er det nå behov for å fremskaffe bedre kunnskap om helheten av ulike arealbruk og påvirkning av elgbestanden, herunder fastslå hvilke områder som utgjør de viktigste trekk- og beiteområdene, samt vurdering av ulike barrierevirkninger.

Prosjektområdet er vurdert til å være det best eigna området i landet til å utføre de planlagte undersøkelsene. Dette som følge av tidligere gjennomførte undersøkelser, etablerte og planlagte avbøtende tiltak knyttet til elg, stort arealpress, samt at området utgjør et av landets største vinterbeiteområder for elg.

Med bakgrunn i lokalt engasjement fra flere kommuner i området og sett i sammenheng med Statens vegvesen sitt behov for etterundersøkelser av gjennomførte tiltak langs vei, ble det bestemt å slå sammen undersøkelser av elgens områdebruk i de to nevnte områdene til ett prosjekt. Da Statens vegvesen har bidratt med en stor andel av finansieringen har undersøkelser knyttet til funksjon og utforming av tiltak langs vei- og bane blitt særlig vektlagt.

Mål

Hovedmålsettingen med prosjektet er etterundersøkelser av gjennomført tiltak (Faunapassasjer, viltgjerder m.m.) langs vei og jernbane i den regionen med størst utbygd infrastruktur her i landet. I tillegg vil prosjektet vurdere konsekvensene av ulike arealbruk og påvirkning av elgbestanden. Sentralt her vil være effektene av Gardermoutbyggingen med hovedflyplass, veg- og baneanlegg, industri- og boligområder.

- Målet er å fremskaffe dokumentert kunnskap om hvilke utforming-/dimensjonering-/hjelpetiltak som har effekt for elgen. Dette er kunnskap som har nasjonal og internasjonal interesse i forhold til planlegging og dimensjonering av tiltak langs nye vei- og jernbaneanlegg.

- Videre er målet å fremskaffe dokumentert kunnskap om konsekvensene av ulike arealbruk. Dette vil også være kunnskap av nasjonal og internasjonal interesse knyttet til etablering av næring- og boligområder, samt bygging av nye trafikkarer som skjærer tvers gjennom sentrale deler av en elgbestands vinterbeiteområde.

Administrativ organisering

Styringsgruppe

Fylkesmannen i Oslo og Akershus er prosjekteier. Prosjektet blir ledet av ei Styringsgruppe sammensatt av finansieringsinstansene. Faun Naturforvaltning AS har prosjektsekretariatet.

Styringsgruppa har per mai 2009 følgende sammensetning:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus ved Asle Stokkereit, leder

Statens vegvesen, Vegdirektoratet ved Frode Bye

Statens vegvesen, Region Øst ved Paul Høistad Berger

Representant fra Øvre Romerike Elgregion er Ole Kristian Egge

Representant fra kommunene på Øvre Romerike er Ole Randin Klokkerengen

Det kan være aktuelt å ta inn representanter fra andre finansbidragsyttere.

Faggruppe

For å sikre tilstrekkelig fagkunnskap er det aktuelt å etablere ei rådgivende faggruppe.

Prosjektledelse

Faun Naturforvaltning AS har den praktiske prosjektledelsen.

Samarbeidsparter

Prosjektet inngår som del av Vegdirektoratets program for etterundersøkelser av viltrelaterte tiltak langs riks- og fylkesvegnettet.

Det er inngått samarbeid med NINA om bruk av www.dyreposisjoner.no for oppfølging og datainnsamling fra merka elg.

Det er videre inngått samarbeid med UMB om oppfølging av bruk av faunapassasjer og arealbruk i området gjennom flere masteroppgaver, hvor feltarbeidet skal gjøres våren/sommeren 2009.

Det er også inngått samarbeid med Veterinærinstituttet for undersøkelser av hjortelusflue. Det ble i denne sammenheng tatt hudprøver av 14 elg under merkinga februar 2009.

Andre aktuelle samarbeidsparter er UiO, Høgskolen i Hedmark m.fl. Bidrag gjennom studentoppgaver inklusive doktorgradsnivå er ønskelig fra aktuelle samarbeidsparter.

Feltmannskap

I tillegg til studenter som bidrar med oppfølgingen av merka elg som del av sine masteroppgaver, deltar representanter fra Øvre Romerike Elgregion sammen med ansatte hos Mathiesen Eidsvold Værk med praktiske oppfølgingsoppgaver i felt.

Status fremdrift og foreløpige resultater

Prosjektstart

Elgmerkeprosjektet i Akershus ble startet opp i september 2008. Perioden fra oppstart frem til januar 2009 ble brukt til å få på plass nødvendige tillatelser fra Direktoratet for naturforvaltning, Forsøksdyrutvalget og Post- og teletilsynet. Da merkingen skulle gjennomføres fra helikopter ble også landingstillatelser innhentet fra kommuner og grunneiere i merkeområdet rundt Gardermoen.

I tillegg til innhenting av nødvendige tillatelser ble GPS halsbånd innkjøpt fra den tyske produsenten Vectronic Aerospace GmbH. Veterinærconsult AS ved Øystein Os ble leid inn for å gjennomføre merking av elg, mens Jämtlandsflyg AB stod for helikopterflygningen.

Merking av elg på Øvre Romerike

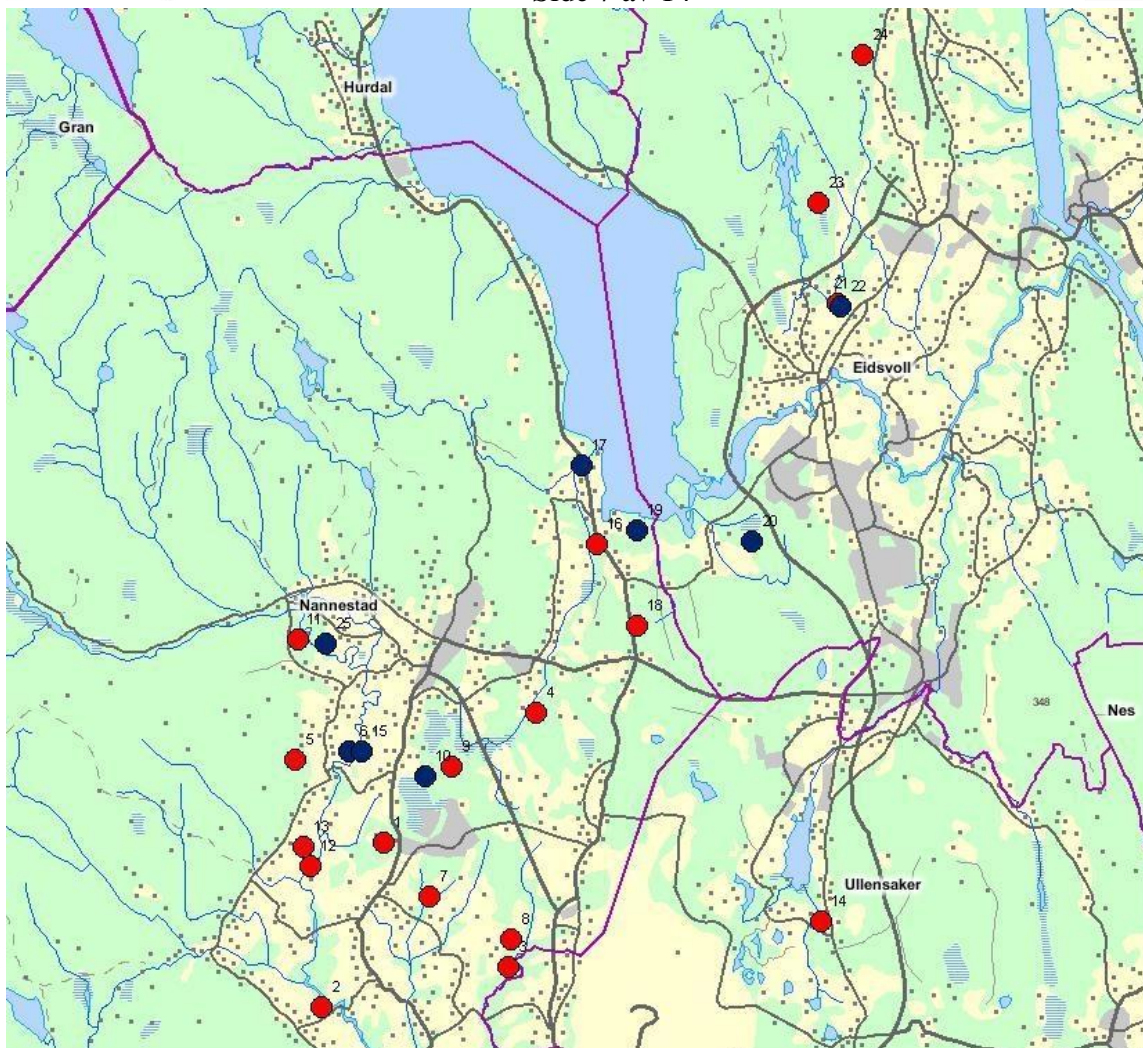
Merkingen av 25 elg på Øvre Romerike ble gjennomført i perioden 03.02-09.02.2009. Det ble merket 17 kuer og 8 okser, se tabell 1 + fig.1.

Tabell 1: Oversikt over elg merka på Øvre Romerike 03-09.02.2009. Merkestedet er angitt med UTM posisjon. Antall fjordårskalv vist i tabellen ble vurdert ut fra antall kalv observert sammen med ku ved merketidspunkt. Ku nr 1 er seinere (11.05.09) observert med fjordårskalv under kameraovervåkning av underganger på RV35.

Halsbånd Nr:	Serie Nr:	Kjønn:	Dato/kl. Merket:	UTM Merkeposisjon:	Merke kommune:	Anslått alder: (fra tannslitasje)	Vurdert Kondisjon:	Antall fjordårskalv:	Drektig:	Hjortelusflue observert:
1	6228	Hunn	03.02.09 / 09.30	0611256 - 6677949	Nannestad	6+	Middels	0	Ja	Ja
2	6229	Hunn	03.02.09 / 10.30	0610040 - 6674750	Nannestad	6	God	0	Ja	Ja
3	6233	Hunn	03.02.09 / 11.15	0613690 - 6675525	Nannestad	7	God	2	Ja	Ja
4	6236	Hunn	03.02.09 / 14.50	0614220 - 6680501	Nannestad	3+	God	0	Ja	Ja
5	6239	Hunn	03.02.09 / 13.32	0609517 - 6679583	Nannestad	3	Middels	0	Nei	Ja
6	6240	Hann	03.02.09 / 13.27	0610561 - 6679759	Nannestad	4	God			Nei
7	6237	Hunn	04.02.09 / 09.00	0612130 - 6676908	Nannestad	9+	Middels	1	Ja	Ja
8	6243	Hunn	04.02.09 / 10.00	0613743 - 6676056	Nannestad	7	God	0	Ukjent	
9	6238	Hunn	04.02.09 / 11.15	0612563 - 6679462	Nannestad	4	Middels	0	Ukjent	Nei
10	6242	Hann	04.02.09 / 12.00	0612074 - 6679248	Nannestad	9				
11	6263	Hunn	06.02.09 / 14.35	0609568 - 6681947	Nannestad	6+	God	0	Ja	Nei
12	6264	Hunn	06.02.09 / 16.10	0609804 - 6677509	Nannestad	3+	God	1	Ja	Ja
13	6266	Hunn	06.02.09 / 16.40	0609689 - 6677879	Nannestad	7+	Middels	1	Ja	Ja
14	6267	Hunn	08.02.09 / 10.36	0619795 - 6676416	Ullensaker	3	Middels	0	Ukjent	Nei
15	6268	Hann	08.02.09 / 11.56	0610817 - 6679760	Nannestad	10	Middels			Ja
16	6269	Hunn	08.02.09 / 12.30	0615428 - 6683796	Nannestad	6	Middels	0	Ja	
17	6270	Hann	08.02.09 / 12.56	0615121 - 6685360	Nannestad	3	God			Ja
18	6274	Hunn	08.02.09 / 13.36	0616196 - 6682203	Nannestad	7	God	0	Ukjent	
19	6275	Hann	08.02.09 / 14.35	0616212 - 6684080	Nannestad	4	God			Ja
20	6272	Hann	08.02.09 / 15.00	0618443 - 6683870	Eidsvoll	3	God			Ja
21	6277	Hunn	09.02.09 / 09.15	0620138 - 6688524	Eidsvoll	10+	Middels	1	Ukjent	Ja
22	6278	Hann	09.02.09 / 10.00	0620189 - 6688453	Eidsvoll	2+	God			Ja
23	6279	Hunn	09.02.09 / 11.30	0619752 - 6690496	Eidsvoll	10+	Middels	0	Ukjent	Ja
24	6280	Hunn	09.02.09 / 12.30	0620616 - 6693383	Eidsvoll	8	Middels	0	Ja	Ja
25	6241	Hann	09.02.09 / 14.50	0610113 - 6681860	Nannestad	3	God			

Dyra ble utstyrt med GPS/GSM/VHF-halsbånd. I tillegg til å ta GPS posisjon og kontinuerlig sende disse inn vha sms meldinger, er halsbåndene også utstyrt med VHF-sender, dødelighetsvarsler og aktivitetslogger. Dyra ble også påsatt gule øremerker, et merke i hvert øre med identisk nr som på halsbåndet.

Videre ble det i henhold krav fastsatte av Direktoratet for naturforvaltning tatt blodprøver av dyra i forbindelse med helseovervåkningsprogrammet for hjortevilt.

Figur 1: Kartet viser merkeposisjon for 25 elg merka på Øvre Romerike i perioden 03-09.02.2009. Hunndyr merket med rød prikk og hannedyr merket med blå prikk. Kart utarbeidet av Nannestad kommune v. Eivind Engh.

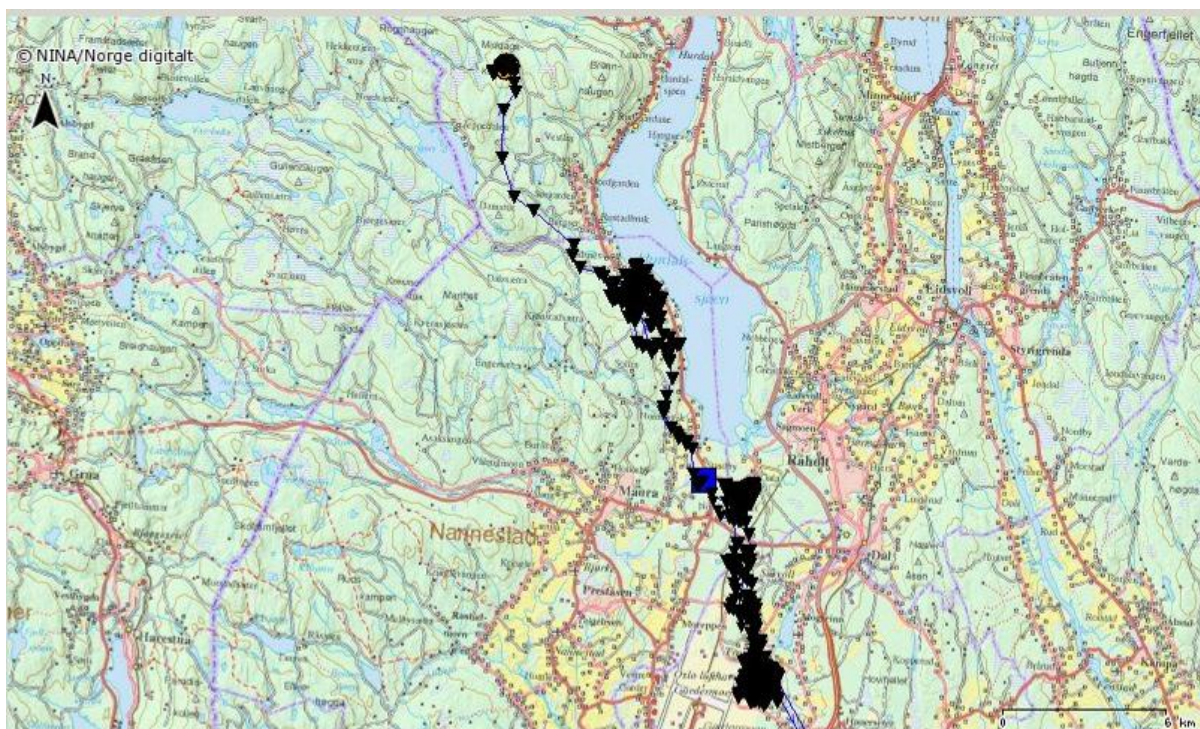
Foreløpige resultater

Selv om de merka elgen så langt bare er fulgt i snau 4 måneder har prosjektet allerede gitt mye verdifull kunnskap knyttet opp hovedmålsetningen om å kartlegge effekten av ulike vilttiltak (faunapassasjer, viltgjerder m.m.) som er etablert for å hindre at infrastrukturen blir fullstendige barrierer. Imidlertid er det for tidlig å trekke konklusjoner knyttet til å fastslå effekten av ulike vilttiltak og konsekvensene av ulik arealbruk.

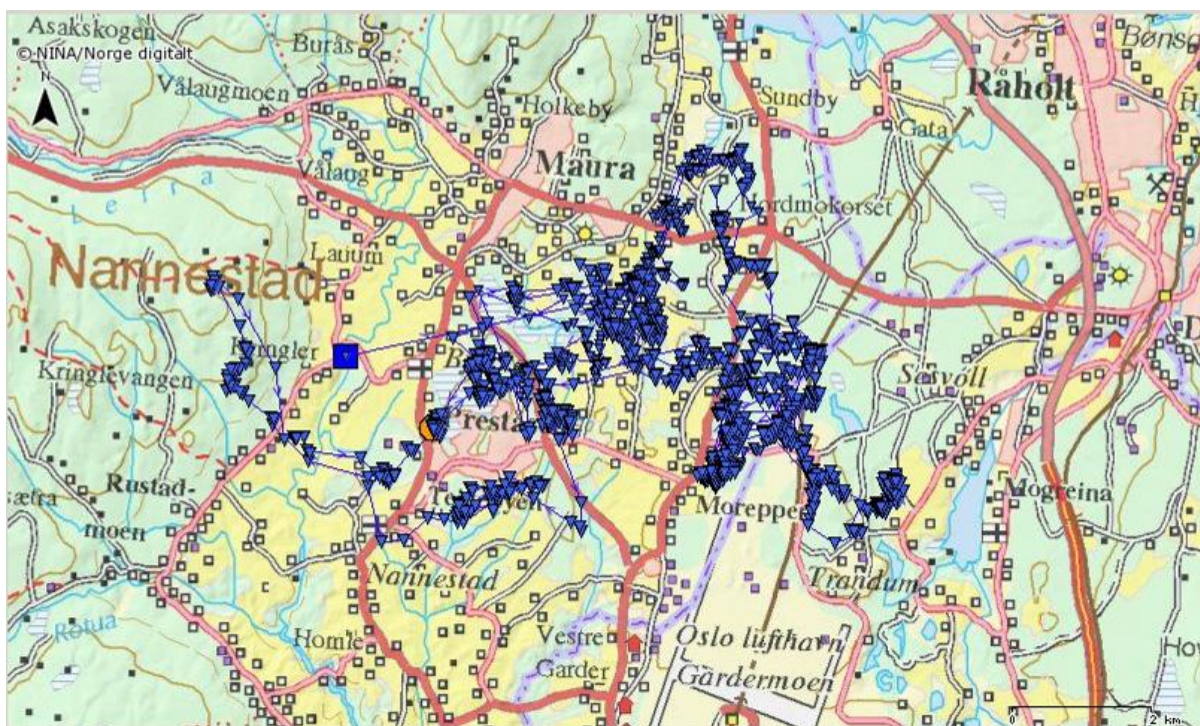
Områdebruk og trekkemønster merka elg – vurdering av arealbruk

Områdebruken til de merka elgene kan følges på internett via nettsiden dyreposisjoner www.dyreposisjoner.no. Det er foreløpig for tidlig i oppfølgingsfasen til å kunne trekke sikre konklusjoner om trekkemønster, vandringer, samt vurdering av arealbruk og påvirkning på elgbestanden. Resultatene fra de merka dyra så langt tyder imidlertid på at ca 50 % av de merka dyra trekker opp i høyereliggende områder i sommerhalvåret.

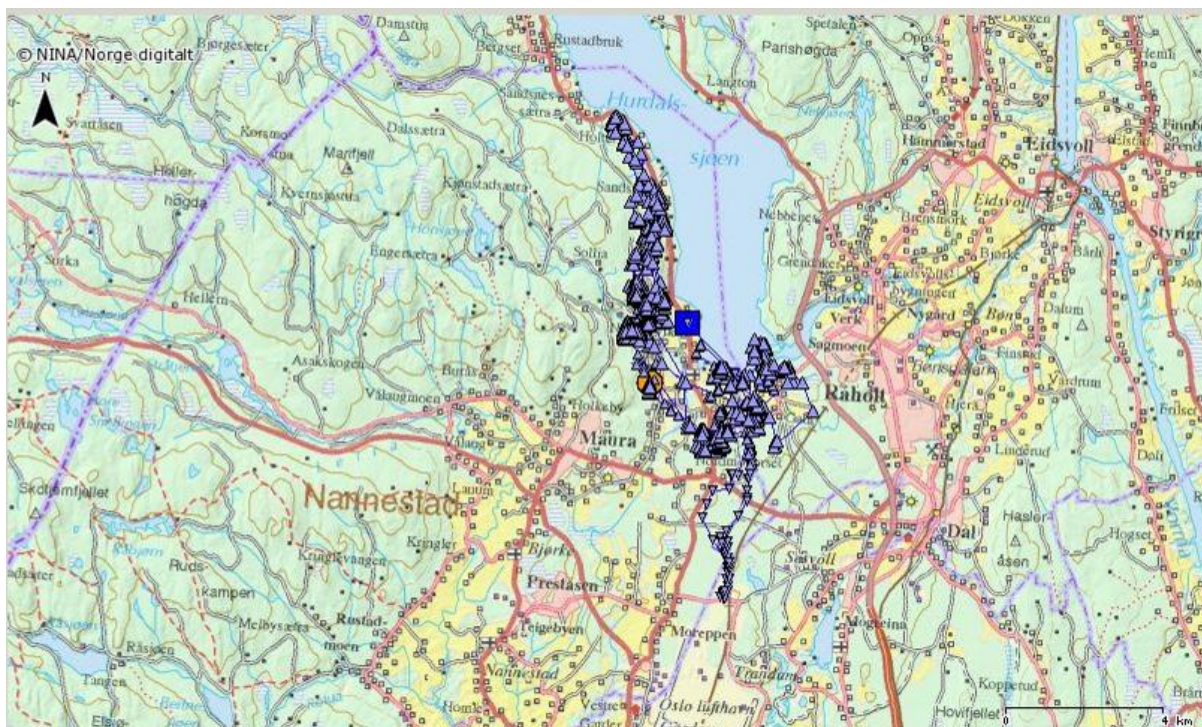
Dyra som ser ut til å trekke mellom adskilte sommer- og vinterområder ser imidlertid ikke ut til ha spesielt lange trekke. Lengste registret trekkavstand så langt fra vinterbeiteområdet ned på Romeriksletta opp til høyereliggende sommerområder, dreier seg om en strekning på 20 - 30 km i luftlinje.

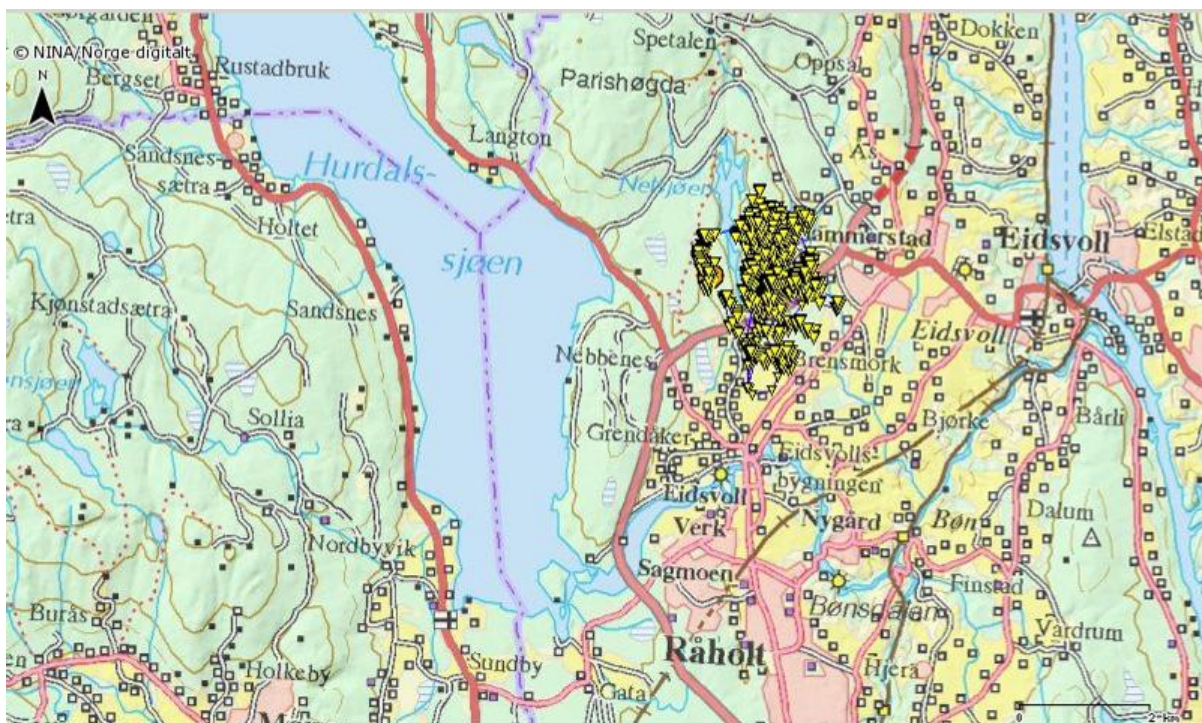
Figur 2: Kartet viser områdebruk for elgku 18 i perioden 08.02-27.05.2009. Dette dyret har krysset flere av faunapassasjene på Gardermobanen i løpet av vinteren. Data er innhentet ved at GPS-posisjonene (1 posisjon per time) sendes som SMS melding inn til en server på NINA hvor de fortløpende legges ut på nettsiden dyreposisjoner. Foreløpige data tyder på at elgku 18 er trekkelg, dvs at hun bruker ulike sommer- og vinterområder.

Figur 3: Kartet viser områdebruk for elgku 04 i perioden 03.02-27.05.2009. Ku 04 har krysset flere fauna-passasjer både på RV35 og på Gardermobanen. Foreløpige data kan tyde på at elgku 04 er stasjonær, dvs at hun oppholder seg i samme området gjennom hele året

Figur 4: Kartet viser områdebruk for elgkose 17 i perioden 03.02-27.05.2009. Foreløpige data tyder på at Gardermobanen utgjør en barrierer for dette dyret.

Figur 5: Kartet viser områdebruk for elgku 23 i perioden 03.02-27.05.2009. Foreløpige data tyder på at denne kua er stasjonær innenfor et lite areal på begge sider av E6. Data for dette dyret tyder på E6 ikke utgjør en fullstendig barriere.

Bruk av faunapassasjer

Foreløpige resultater basert på data fra områdebruk til de merka elgen i perioden 03.02 – 27.05.2009, viser at mange av faunapassasjene i området har blitt brukt. I denne perioden har 12 av 25 merka elg benyttet seg av en eller flere faunapassasjer (underganger, overganger og viltsluser) på enten E6, Gardermobanen eller RV35. Til sammen har nevnte 12 dyr stått for 69 kryssinger av større infrastruktur i området (se tabell 2).

Det er imidlertid for tidlig å trekke noen konklusjoner knyttet til om faunapassasjene fungerer tilfredsstillende og for å kunne vurdere behovet for eventuelle ytterligere avbøtende tiltak.

Tabell 2: Viser oversikt over antall kryssinger av faunapassasjer for merka elg i perioden fra merking i starten av februar 2009 frem til 27.05.2009. Kun faunapassasjer på RV35, Gardermobanen og E6 er tatt med her.

Elg Nr:	Kjønn:	RV35 Underganger	RV35 Overgang	Gardermobanen Underganger	Gardermobanen Overganger	E6 Viltsluse	E6 Under bro
1	Hunn	1					
2	Hunn						
3	Hunn						
4	Hunn	4		4	8		
5	Hunn						
6	Hann						
7	Hunn						
8	Hunn	1					
9	Hunn		1	5	3		
10	Hann	1					
11	Hunn						
12	Hunn						
13	Hunn						
14	Hunn			1	8		
15	Hann	1					
16	Hunn						
17	Hann						
18	Hunn				4		
19	Hann			1	7		
20	Hann						
21	Hunn					1	2
22	Hann			2		2	4
23	Hunn					5	3
24	Hunn						
25	Hann						
Sum		8	1	13	30	8	9

Som det fremgår av tabell 2 så har 6 ulike dyr kryssa RV35 vha av faunapassasjer. Det sammen gjelder Gardermobanen hvor også 6 dyr har brukt en eller flere faunapassasjer. De 6 dyra som har brukt faunapassasjer på Gardermobanen har til sammen stått for 43 kryssinger.

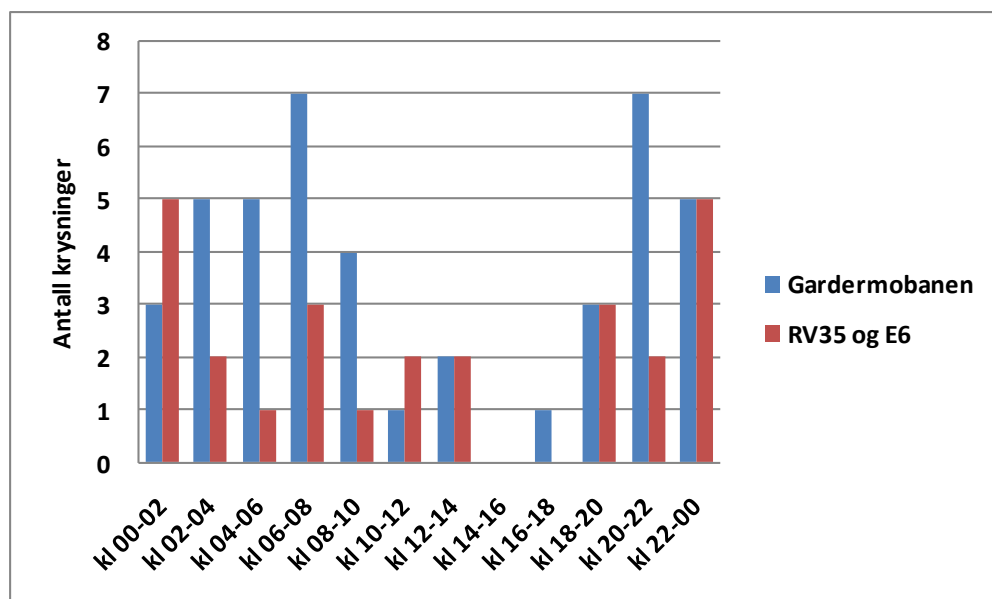
Når det gjelder E6 så må her nevnes at strekningen mellom Hovinmoen og Dal frem til nå har utgjort en 100 % barriere pga at det per dato ikke er åpnet noen faunapassasjer på denne strekningen som er under utbygging til 4 felts motorvei. Etter planen skal nye faunapassasjer på denne strekningen åpnes i løpet av 2009.

De 3 dyra som så langt har krysset E6 gjelder derfor området nord for Andelva i Eidsvoll kommune. Her er utbygging til 4 felt enda ikke kommet i gang og aktuelle passeringspunkt for elg utgjøres av flere viltsluser (hull i viltgjerde), samt underganger der E6 går i bro.

Bildene over viser krysning av faunapassasjer på henholdsvis Gardermobanen og RV35. Da en har kl. slett på alle GPS posisjoner kan en se på hvilken tid faunapassasjene blir brukt. Bilder hentet fra www.dyreposisjoner.no

Selv om dataene ikke er systematisk gjennomgått og analysert viser foreløpige resultater at flertallet av krysninger av infrastrukturen skjer om kvelden, natt eller tidlig morgen (fig.6). Dette samsvarer med tidsrommet når elgen er mest aktiv og trafikken er lavest.

Figur 6: Viser i hvilket tidsrom faunapassasjer på henholdsvis Gardermobanen, E6 og RV35 har blitt brukt i perioden 03.02 – 27.05.2009.

Masteroppgaver

Våren 2009 startet tre studenter fra UMB opp med feltarbeid i forbindelse med flere masteroppgaver som skal se nærmere på bruk av ulike typer faunapassasjer, samt områdebruk og beitepreferanser knyttet opp mot avstand fra infrastruktur og annen menneske skapt aktivitet. Gjennom masteroppgavene forventer prosjektet bl.a. verdifull informasjon om barrierevirkninger og bruken av avbøtende vilttiltak langs infrastrukturen i området.

Kameraovervåkning underganger på RV35

I perioden 21.04 – 18.05.2009 ble til sammen 5 viltunderganger på RV35 overvåket med kamera i tidsperioden 20.00 – 08.00. Undergangene ble ikke overvåket på dagtid. Tre av undergangene som ble overvåket var smale, mens to var breie. Kameraovervåkingen har blitt gjennomført av UMB ved Ronny Steen, Olav Hjeljord og 3 studenter. Overvåkingen gjøres i samarbeid med Statens Vegvesen, Vegdirektoratet og Elgmerkeprosjektet.

Dataene er foreløpig ikke systematisk gjennomgått og behandlet, dette skal gjøres som del av en masteroppgave fra UMB som skal se nærmere på bruk av ulike typer faunapassasjer. I denne masteroppgaven vil også data fra de merka dyra inngå som en viktig del.

Foreløpige resultater fra nevnte kameraovervåking viser at alle undergangene ble brukt av elg. Overvåkingen i nevnte tidsrom viste til sammen krysning av 5 kuer med kalv og 7 enslige elg totalt på de overvåka undergangene. Kameraovervåkingen dokumenterte også krysninger av hare, rådyr, rev og grevling (Ronny Steen pers medd).

Bilder fra kameraovervåkingen av viltunderganger på RV35. Foto: UMB v. Ronny Steen

Funksjonalitet på GPS/GSM/VHF-Halsbånd

I utgangspunktet skal GPS-halsbåndene påsatte elgene ha batterikapasitet til å ta en posisjon per time i en periode på 2 – 3 år. GPS-mottakerne har tidligere slitt med høy feilprosent. Valg av leverandør til elgmerkeprosjektet i Akershus var basert på erfaring fra andre merkeprosjekt.

I perioden fra 03.02 – 27.05, har 2 av 25 sendere ikke fungert tilfredsstillende. Dette gjelder elg 10 hvor senderen helt fra starten kun har rapportert inn enkelte posisjoner nå og da. Den andre senderen som har sviktet gjelder elg 09 som kuttet ut allerede 08.04.

Dødelighet merka elg

I perioden fra merking i starten av februar 2009 frem til 27.05.2009 har ingen av de merka dyra død. Representanter fra Øvre Romerike Elgregion og Mathiesen Eidsvold Værk har per dato startet opp med å oppsøke merka hodyr for å registrere antall fødte kalv. Hensikten med dette er å få et mål på kalvedødeligheten gjennom året.

Informasjon

De merka elgenes bevegelser kan følges på nett www.dyreposisjoner.no. Her har allmennheten tilgang til alle posisjoner fra merka elg med 14 dagers forsinkelse. Annen aktuell informasjon blir fortløpende lagt ut på nettsidene til Faun; www.fnat.no og Fylkesmannen i Oslo og Akershus; www.fylkesmannen.no/osloogakershus

Videre prosjektarbeid

Prosjektperiode

Prosjektperioden som inkluderer oppfølging av merka elg, samt merking av ytterligere dyr, er planlagt fra 03.02.2009 – 31.12.2012.

Merkebehov

For best mulig å kunne svare på hovedmålsetningene i prosjektet, legges det opp til å merke flere elg innenfor de mest markerte konfliktområdene.

På Øvre Romerike har området nord for Gardermoen pekt seg ut som det naturlige merkeområdet. Her har en særlig høy konsentrasjon av elg vinterstid innenfor et område med høyt konfliktpotensial. I tillegg har en her data over elgens områdebruk før Gardermoutbyggingen (Kastdalen 1996¹). Innenfor nevnte område arbeides også med utvidelse av E6 fra Jessheim – Minnesund hvor flere faunapassasjer er planlagt.

Vinterens merking ble i hovedsak utført på vestsiden av E6. For å sikre dokumenterbare resultater trenger en også å merke dyr på østsiden av E6. Merking av ytterligere 25 dyr vinteren 2010 er derfor planlagt ut fra dette. Dette vil sikre vitenskaplig dokumenterbare resultater på bruken av avbøtende tiltak, samt avdekke hvilken barriereeffekt E6 med øvrig infrastruktur har i området.

Om finansieringen tillater det er det planlagt merking av 25 dyr i Nordmarka/Nittedal i 2010/2011. For nærmere begrunnelse av merkebehov se vedlegg til prosjektbeskrivelsen.

Nytteverdi resultater

I tillegg til å kunne gi samfunnet svar på konsekvensene av ulik arealbruk og påvirkning av elgbestanden, vil prosjektet gi verdifull og nødvendig kunnskap knyttet opp mot bevaring av biologisk mangfold, viltulykker og trafikksikkerhet.

Elg er en nøkkel art i forhold til kartlegging av hvilke avbøtende tiltak som har effekt. Om tiltaka fungerer for elg vil de med stor grad av sikkerhet også fungere for mange andre arter. Det er kjent at barriereeffekt som følge av større infrastruktur er en reell trussel mot bevaring av biologisk mangfold. Ved å fremskaffe kunnskap om hvilke avbøtende tiltak som fungerer, kan en ved fremtidige utbygginger bruke opparbeidet kunnskap til å velge de beste løsningene for miljøet.

Kartleggingen av områdebruk og trekkmonster til elgene utstyrt med GPS-halsbånd vil videre gi verdifull kunnskap som kan benyttes i arbeidet med å redusere antallet elgpåkørsler langs vei og bane.

Statens vegvesen-Region øst ved "E6 prosjektet Gardermoen-Biri" har forpliktelse om å følge opp nye faunapassasjer ved Gardermoen med etterundersøkelser, noe de også har lagt opp til gjennom sitt miljøoppfølgingsprogram. Samme forpliktelser vedrørende oppfølging av gjennomførte avbøtende tiltak gjelder flere av aktørene som deltok i Gardermoutbyggingen.

¹ Kastdalen, 1996. Romerikselgen og Gardermoutbyggingen. Hovedrapport fra Elgprosjektet på Øvre Romerike. Fylkesmannen i Oslo og Akershus, miljøvernavdelingen. 115 s

Elgmerkingsprosjektet vil være en viktig bidragsyter i denne sammenheng, da dette vil kunne dekke pålagte forpliktelser om etterundersøkelser av avbøtende vilttiltak for flere aktører.

Resultatene som fremkommer gjennom prosjektet vil også kunne medføre fremskaffelse av viktige premisser for framtidig arealplanlegging og arealbruk innenfor prosjektområdet, som f.eks. etablering av bolig- og næringsområder, nye trafikkårer, samt ulike former for landbruksdrift.